

کارون آنلاین
Karoun Online

نوید نیوز

شانا

فردوس

پایگاه خبری شوشان

خبرگزاری پانا

باشگاه خبرنگاران
بزرگترین خبرگزاری فارسی زبان دنیا

استان خوزستان
جهاد دانشگاهی

اکسپرس پرس
پایگاه خبری تحلیلی خوزستان

خبرگزاری فارس

خبرگزاری ها

دانشگاه از نگاه

شماره ۳۸۲

IRNA
Islamic Republic News Agency

هماپرس
پایگاه خبری تحلیلی خوزستان

کارون پرس
جامعه تحلیلی خبری خوزستان
پیک خبر تازه بخوان

ایلینا
خبرگزاری کار ایران

خبرگزاری آریا

خبرگزاری سپهر

رؤیت عمومی
دانشگاه شهید چمران اهواز

تبرستان
پایگاه خبری تحلیلی
آرانیوز
NEWS

بولتن

کد خبر: ۷۷۱۱۳۵ - تاریخ انتشار: ۰۸:۴۵ - ۲۶ خرداد ۱۳۹۸

جلیلی فر به دانشجو خبر داد

دانشگاه شهید چمران اهواز در مقطع کارشناسی بدون آزمون دانشجو می‌پذیرد

معاون آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: دانشگاه شهید چمران اهواز در چهار رشته تحصیلی مقطع کارشناسی، بدون آزمون دانشجو می‌پذیرد.

علیرضا جلیلی فر، معاون آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز در گفتگو با خبرنگار دانشگاه خبرگزاری دانشجو، در خصوص پذیرش بدون آزمون دانشجو در مقطع کارشناسی این دانشگاه گفت: دانشگاه شهید چمران اهواز امسال در چهار رشته تحصیلی مقطع کارشناسی بدون آزمون دانشجو می‌پذیرد.

جلیلی فر اظهار کرد: این دانشگاه در رشته‌های زبان و ادبیات فرانسه، زمین شناسی، زیست شناسی و خاک شناسی براساس سوابق تحصیلی دانشجوی کارشناسی می‌پذیرد.

کد خبر: ۶۱۳۱۰۸ - تاریخ انتشار: ۲۵ خرداد ۱۳۹۸ - ۰۷:۵۴

سایت
خبری
تحلیلی
بولتن نیوز

عضو شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه شهید چمران اهواز نوشت چرا نفت تحریم پذیر است؟

آقای زنگنه هنر شما عقد قرار داد با شرکت توتال است که قبلا دوبار بدعهدی خود را ثابت کرده بود و ضمنا در هنگام وزارت شما در دولت به تیمی که در راس مدیریت آن آقای مهدی هاشمی بوده رشوه ۳۰ میلیون دلاری داده است

گروه اقتصادی: علی پارسا عضو شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه شهید چمران اهواز طی یادداشتی نوشت: چرا منبعی که بایستی ابزار قدرت کشور ما باشد به پاشنه آشیل اقتصاد ما مبدل شده و به هر بهانه ای تحریم میشود؟

به گزارش بولتن نیوز، چرا کشوری که رتبه اول دنیا را در مجموع ذخایر نفت و گاز را دارد به علت کینه توزی های دشمنان و غفلت و سوء تدبیر وزاری نفت همچون آقای زنگنه نتوانسته است قدمی در جهت رشد و بالندگی اقتصاد کشور بردارد.

این تصویر آمار تولید و صادرات نفت خام در بازه زمانی سال های ۸۹ تا ۹۷ را نشان میدهد که در آمار واضح است که در اوج تحریم ها تا فصل دوم در سال ۹۲ صادرات نفت بیش از ۱۷۰۰۰۰۰ بشکه در روز بوده و دقیقا در فصل سوم ۹۲ به ۱۴۰۰۰۰۰ بشکه در روز کاهش پیدا کرده است؛ با بررسی حرف های جناب نوبخت و گمانه زنی درباره صادرات نفت و مدیریت آقای زنگنه در فصل دوم و سوم سال ۹۷ یکی از ۲ گزینه های زیر را باید قبول کنیم: ۱- تحریم های سال ۹۷ بیشتر از تحریم ها در بازه سال ۹۱ و ۹۲ بوده است.

۲- توانایی مدیران حوزه نفت دولت آقای روحانی کمتر شده است.

اگر تحریم های امروز بیش از دوره پیش است این دولت چه اصراری به باقی ماندن در برجام دارد و اگر توانایی مدیران نفتی همچون آقای زنگنه کمتر شده است پس چه اصراری به حفظ وزیر فعلی نفت است؟؟؟

شرکت توتال به خاطر رشوه ۳۰ میلیون دلاری به طرف ایرانی در دولت سازندگی و اصلاحات به پرداخت جریمه محکوم شد متعجبیم چرا مدعیان مبارزه با فساد و پولشویی جزئیات را از وزیر نفت وقت (آقای زنگنه) پرس و جو نمیکنند و ایشان هم از شفاف سازی در این زمینه خودداری میکنند؛ که نتیجه اش رانت چند ده هزار میلیاردی در حوزه خوراک پتروشیمی است که یک فرد همزمان با تصدی بیش از ۲۰ شرکت خصوصی در حوزه پتروشیمی تواسته است وزیر صمت شود و بعد از آن باعث گشوده شدن پرونده تخلف داماد وی درباره پتروشیمی میشود.

آقای زنگنه هنر شما عقد قرار داد با شرکت توتال است که قبلا دوبار بدعهدی خود را ثابت کرده بود و ضمنا در هنگام وزارت شما در دولت به تیمی که در راس مدیریت آن آقای مهدی هاشمی بوده رشوه ۳۰ میلیون دلاری داده است که به همین دلیل توتال در دادگاه فرانس به جریمه ۵۰۰ هزار یورویی محکوم شد همچنین آقای زنگنه در

کارنامه مدیریت شما پرونده های فساد و ارتشایی مانند کرسنت و اسنات اوپل دیده میشود که بخاطر مدیریت شما ایران در پرونده کرسنت تا مرز جریمه شدن ۱۴ میلیارد دلاری پیش رفته است جناب وزیر با این اوصاف چطور رویتان میشود از ولایت و امیرالمومنین و مارقین و فرقان حرف بزنید؟.

هرچند با تمامیه این تفاسیر وزارت نفت طی چند سال گذشته تلاش بسیاری برای افزایش حضور ایران در بازار های جهانی کرده است ولی این تلاش ها در جهت خام فروشی نفت و گاز بوده است و اقدام مثبتی برای بالا بردن ارزش افزوده نفت و گاز و جلوگیری از خام فروشی دیده نشده است که امیدواریم راهکارهایی برای جلوگیری با این سوء مدیریت اعمال شود.

بخش انرژی ◀ نفت ▼	بخش انرژی ◀ نفت ▼	فصل
صادرات نفت خام (هزار بشکه در روز)	تولید نفت خام (هزار بشکه در روز)	
2024.4	3521.6	سال 1389 فصل اول
2016.6	3535.2	فصل دوم
2017.7	3542.1	فصل سوم
2025.5	3544.9	فصل چهارم
2019.2	3574.4	سال 1390 فصل اول
2018.9	3573.2	فصل دوم
2023	3601.5	فصل سوم
2070.9	3730	فصل چهارم
1907.8	3757.8	سال 1391 فصل اول
1822.4	3747.5	فصل دوم
1733.8	3716	فصل سوم
1744.1	3704.4	فصل چهارم
1768.7	3710.6	سال 1392 فصل اول
1730.7	3670.5	فصل دوم
1443.2	3266.2	فصل سوم
1469	3261	فصل چهارم
1444.8	3215.4	سال 1393 فصل اول
1303	3013	فصل دوم
1321.4	3004.6	فصل سوم
1299.2	3015.2	فصل چهارم
1338.4	3092.7	سال 1394 فصل اول
1387.9	3161.3	فصل دوم
1402.4	3299.2	فصل سوم
1613.5	3379	فصل چهارم
1931.4	3544.1	سال 1395 فصل اول
2062.7	3642.6	فصل دوم
2313.1	3963	فصل سوم
2224.6	3909	فصل چهارم
2154.3	3879.8	سال 1396 فصل اول
2182	3867.4	فصل دوم
2122.1	3836.3	فصل سوم
2119.2	3811.7	فصل چهارم
2210.4	3804.5	سال 1397 فصل اول

ایستادن
خبرگزاری آریا
IRNA Islamic Republic News Agency
اکسپرس
خبرگزاری فارس
پژوهش
پژوهش
پژوهش

استان خوزستان
خبرگزاری دانشجویان ایران ایرنا

یکشنبه ۲۶ خرداد ماه، ۱۳۹۸ - ۱۳:۳۰ - کدخبر: ۹۸۳-۰۳۷۶-۰

به میزبانی دانشگاه شهید چمران اهواز؛
مسابقه ملی عکس سیلاب برگزار می‌شود

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز از برگزاری "مسابقه ملی عکس سیلاب" خبر داد.

به گزارش ایسنا - منطقه خوزستان، عبدالرحیم هوشمند اظهار کرد: مسابقه ملی عکس سیلاب با هدف ثبت آسیب‌های سیلاب بهار امسال به شهرها و روستاهای کشور، نمایش ایثار و مسئولیت‌پذیری هم‌میهنان در کمک‌رسانی به سیل‌زدگان و سندنواری بحران سیل، برگزار می‌شود.

وی با اشاره به اینکه این مسابقه با همکاری اداره کل فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز، شبکه ملی جامعه و دانشگاه (دفتر خوزستان) و معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی خوزستان برگزار می‌شود، ادامه داد: عکاسان و علاقه‌مندان به هنر عکاسی می‌توانند آثار خود را در همه گونه‌های مستند، به‌ویژه با رویکرد مشارکت و کمک‌های مردمی به سیل‌زدگان، تخریب محیط زیست، تلاش برای مهار سیلاب و آسیب‌های وارده به شهر و روستاها و زیرساخت‌ها و صنعت و کشاورزی، ارائه دهند.

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز درخصوص شرایط شرکت در این مسابقه، گفت: حضور تمامی عکاسان حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای دانشگاه‌های سراسر کشور در این رویداد آزاد است و هیچ‌گونه محدودیتی برای ابزار عکاسی (دوربین عکاسی یا تلفن همراه) وجود ندارد.

هوشمند با بیان اینکه پس از داوری هیات داوران به سه نفر برگزیده جوایز نقدی ارزنده‌ای اهدا خواهد شد، اظهار کرد: آخرین مهلت ارسال آثار به دبیرخانه مسابقه ملی عکس سیلاب تا پانزدهم مهرماه سال جاری و زمان داوری و اطلاع‌رسانی نیز ۱۸ مهرماه تعیین شده است. در آبان امسال نیز برگزیدگان مسابقه اعلام می‌شوند و نمایشگاه برپا خواهد شد.

وی ضمن دعوت از همه دوست‌داران هنر عکاسی برای شرکت در مسابقه، عنوان کرد: علاقه‌مندان برای آگاهی بیشتر از سایر شرایط شرکت در مسابقه و چگونگی ارسال آثار به دبیرخانه، می‌توانند به سامانه جامع معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز به نشانی <http://farhangi.scu.ac.ir> مراجعه و بخش "فراخوان مسابقه ملی عکس سیلاب" را مطالعه کنند.

کد خبر: ۷۷۱۹۴۲ - تاریخ انتشار: ۱۵:۲۵ - ۲۸ خرداد ۱۳۹۸

حیدری در گفتگو با دانشجوی:

استقرار مجدد کانکس نیروی انتظامی در اطراف خوابگاه‌های شهید چمران اهواز قوت گرفت

مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: طی جلسه‌ای که امروز، ۲۸ خرداد در کمیسیون دانشجویی فرمانداری اهواز برگزار شد، مقرر شد کانکس نیروی انتظامی در اطراف خوابگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز استقرار یابد.

مصطفی حیدری، مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه شهید چمران اهواز در گفتگو با خبرنگار دانشگاه خبرگزاری دانشجویان، در خصوص آخرین پیگیری‌ها از ماجرای زورگیری‌های اطراف خوابگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: در ادامه پیگیری‌هایی که در این رابطه انجام دادیم، امروز ۲۸ خرداد با حضور جمعی از مسئولین استانی در کمیسیون دانشجویی فرمانداری اهواز به بحث پیرامون این موضوع پرداختیم و مباحث مفصلی در این زمینه مطرح شد.

حیدری افزود: در نهایت تصمیم بر این شد که کانکس نیروی انتظامی در اطراف خوابگاه دانشگاه مجدداً مستقر شود تا امنیت دانشجویان تامین شود و این مسئله به تصویب کمیسیون دانشجویی فرمانداری اهواز رسید.

مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار کرد: البته قرار است این موضوع در شورای تامین استان نیز مطرح و در صورت تصویب اجرایی شود و امیدواریم برای ترم تحصیلی آینده، این مهم محقق شود.

۳۰ خرداد ۱۳۹۸ - ۰۹:۴۳

دیدار نماینده ولی فقیه در استان خوزستان با بازیکنان فوتبال

نماینده ولی فقیه در استان خوزستان و امام جمعه اهواز در زمین چمن دانشگاه شهید چمران اهواز در جمع بازیکنان تیم‌های سنین مختلف فوتبال حضور پیدا کرد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم از اهواز، حجت‌الاسلام والمسلمین سید عبدالنبی موسوی فرد نماینده ولی فقیه در استان خوزستان و امام جمعه اهواز در زمین چمن دانشگاه شهید چمران اهواز در جمع بازیکنان تیم‌های سنین مختلف فوتبال حضور پیدا کرد.

امام جمعه اهواز با حضور سرزده در جمع کودکان، نوجوانان و جوانان فوتبال اهواز از نزدیک بر تمرین‌های آنها نظارت و بر ضرورت پرداختن به ورزش‌های مختلف تاکید کرد.

در بازدید نماینده ولی فقیه در استان خوزستان، حجت‌الاسلام والمسلمین سید محسن شفیعی رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌های خوزستان نیز حضور داشتند.

موسوی فرد در پایان در جمع بازیکنان فوتبال اهواز اظهار داشت: خداوند متعال پیکره انسان را از دو جزء جسم و روح تشکیل داده است و باید بتوانیم جسم فرزندان را قوی و تقویت کرد.

نماینده ولی فقیه در استان خوزستان بیان کرد: همان گونه که بستر و زمینه برای حضور در مسابقات بین‌المللی از طریق نرمش و تمرین فراهم می‌شود روح انسان نیز نیازمند این مقوله است، با قوی شدن روح، انسان می‌تواند افرادی همچون پوریای ولی تربیت کند.

وی با اشاره به این که اگر ورزش و نرمش می‌کنیم به عنوان مقدمه‌ای برای قوی شدن روح است، خاطر نشان کرد: اگر روح قدرت پیدا کرد انسان را به خداوند متعال می‌رساند.

به گزارش تسنیم حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی فرد به نوجوانی که در کنار ورزش توانسته به خوبی قرآن را فراگیرد قول داد تا هدیه‌ای را به رسم یادبود به آنها اهدا کند.

کد خبر: ۷۷۱۲۲۰ - تاریخ انتشار: ۰۹:۰۰ - ۳۱ خرداد ۱۳۹۸

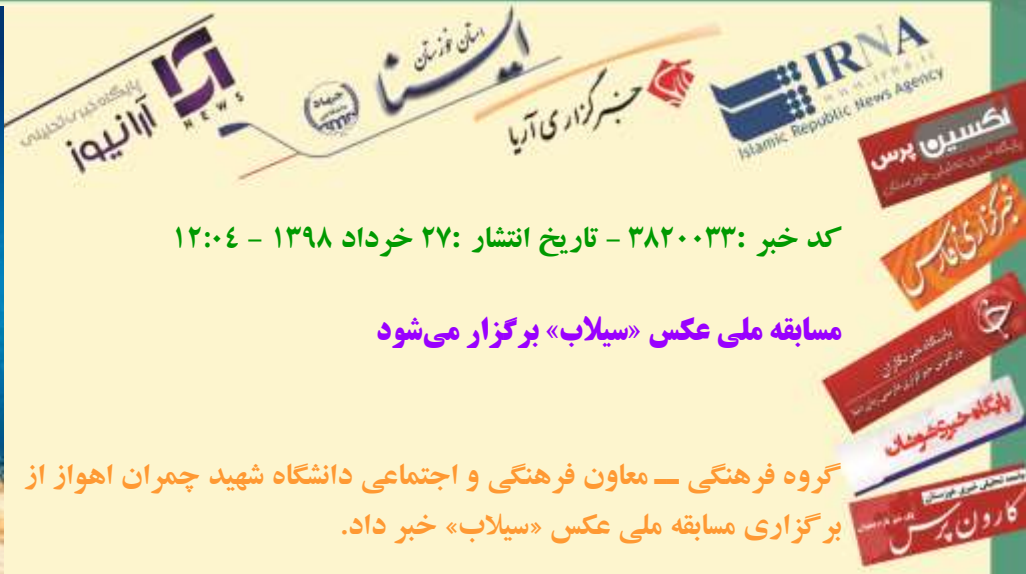
در گفتگو با دانشجو عنوان شد

ترم تابستانی دانشگاه شهید چمران اهواز به صورت مجازی برگزار می‌شود

معاون آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: ترم تابستانی دانشگاه شهید چمران اهواز امسال به صورت مجازی برگزار می‌شود و محدودیتی از نظر تعداد پذیرش در نظر نگرفته ایم.

علیرضا جلیلی فر، معاون آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز در گفتگو با خبرنگار دانشگاه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) در خصوص نحوه برگزاری ترم تابستانی گفت: ترم تابستانی دانشگاه شهید چمران اهواز امسال به صورت مجازی برگزار می‌شود.

جلیلی فر خاطرنشان کرد: در این ترم تابستانی از همه دانشگاه‌ها، پذیرش دانشجوی داریم و محدودیتی از نظر تعداد پذیرش در نظر نگرفته ایم و به احتمال زیاد از تیرماه ثبت نام‌ها را آغاز کنیم.

کد خبر: ۳۸۲۰۰۳۳ - تاریخ انتشار: ۲۷ خرداد ۱۳۹۸ - ۱۲:۰۴

مسابقه ملی عکس «سیلاب» برگزار می‌شود

گروه فرهنگی - معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز از برگزاری مسابقه ملی عکس «سیلاب» خبر داد.

به گزارش ایکنای از خوزستان، به نقل از روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، عبدالرحیم هوشمند، معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار کرد: مسابقه ملی عکس سیلاب با هدف ثبت آسیب‌های سیلاب بهار امسال به شهرها و روستاهای کشور، نمایش ایثار و مسئولیت‌پذیری هم‌میهنان در کم‌رسانی به سیل‌زدگان و سندنواری بحران سیل، برگزار می‌شود.

وی با اشاره به اینکه این مسابقه با همکاری اداره کل فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز، شبکه ملی جامعه و دانشگاه (دفتر خوزستان) و معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی خوزستان برگزار می‌شود، ادامه داد: عکاسان و علاقه‌مندان به هنر عکاسی می‌توانند آثار خود را در همه گونه‌های مستند، به‌ویژه با رویکرد مشارکت و کمک‌های مردمی به سیل‌زدگان، تخریب محیط زیست، تلاش برای مهار سیلاب و آسیب‌های وارده به شهر و روستاها و زیرساخت‌ها و صنعت و کشاورزی، ارائه دهند.

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز در خصوص شرایط شرکت در این مسابقه، گفت: حضور تمامی عکاسان حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای دانشگاه‌های سراسر کشور در این رویداد آزاد است و هیچ‌گونه محدودیتی برای ابزار عکاسی (دوربین عکاسی یا تلفن همراه) وجود ندارد.

هوشمند با بیان اینکه پس از داوری هیات داوران به سه نفر برگزیده جوایز نقدی ارزنده‌ای اهدا خواهد شد، اظهار کرد: آخرین مهلت ارسال آثار به دبیرخانه مسابقه ملی عکس سیلاب تا پانزدهم مهرماه سال جاری و زمان داوری و اطلاع‌رسانی نیز ۱۸ مهرماه تعیین شده است. در آبان امسال نیز برگزیدگان مسابقه اعلام می‌شوند و نمایشگاه برپا خواهد شد.

وی ضمن دعوت از همه دوست‌داران هنر عکاسی برای شرکت در مسابقه، عنوان کرد: علاقه‌مندان برای آگاهی بیشتر از سایر شرایط شرکت در مسابقه و چگونگی ارسال آثار به دبیرخانه، می‌توانند به سامانه جامع معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز به نشانی <http://farhangi.scu.ac.ir> مراجعه و بخش «فراخوان مسابقه ملی عکس سیلاب» را مطالعه کنند.

کد خبر: ۳۸۲۰۳۰۳ - تاریخ انتشار: ۲۸ خرداد ۱۳۹۸ - ۱۰:۴۱

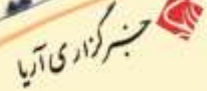
اعلام برگزیدگان مسابقه «ربیع القرآن» در دانشگاه شهید چمران اهواز

گروه فعالیت‌های قرآنی - دانشجویان برگزیده مسابقه «ربیع القرآن» در دانشگاه شهید چمران اهواز معرفی شدند.

به گزارش ایکننا از خوزستان، برگزیدگان مسابقه «ربیع القرآن» در دانشگاه شهید چمران اهواز معرفی شدند. این مسابقه به مناسبت ماه مبارک رمضان و براساس مفاهیم آیات قرآن کریم در جزوات جداگانه تدوین و برگزار شد.

سنا میاح، دانشجوی رشته جغرافیان و برنامه‌ریزی شهری، رجا سلیمانی دانشجوی رشته ریاضیات، خدیجه ناصری دانشجوی رشته زمین‌شناسی، کوثر میاح دانشجوی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی و فردوس عیبات دانشجوی رشته فلسفه و حکمت اسلامی برگزیدگان این مسابقه قرآنی هستند.

مسابقه «ربیع القرآن» از سوی کانون قرآن و عترت ثقلین، کانون قرآن و عترت مدیریت امور فرهنگی و کانون نماز و مناسبت‌های مجتمع خوابگاهی حضرت معصومه (س) تدوین شده است.

چهارشنبه ۲۹ خرداد ماه، ۱۳۹۸ - ۱۳:۴۳ - کدخبر: ۰-۱۴۷۷۴-۹۸۳

فراز و فرودهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و ارتباط آن با توسعه کشور

دکتر یداله مهرعلیزاده، عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز در یادداشتی که در اختیار ایسنا خوزستان قرار داده است، به بررسی فراز و فرودهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در کشور و ارتباط آن با توسعه کشور پرداخته است.

به گزارش ایسنا خوزستان، در متن این یادداشت آمده است:

"سوژه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی یا برنامه و بودجه برای بسیاری از محققان و صاحب‌نظران توسعه در ایران حاوی تلخی‌ها و شیرینی‌ها و همچنین درس‌های آموزنده برای استادان مدیریت و دانشجویان و علاقمندان این حوزه است. لذا من تلاش می‌کنم برای توصیف و تحلیل و تفسیر آنچه که در این ساختار و سازمان که یکی از تاثیرگذارترین و قدیمی‌ترین ساختارهای سازمانی کشور ایران بوده، مطالبی را عرض کنم.

هیات وزیران آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها را به‌تازگی ابلاغ کرده است. سوال این است که چه تغییراتی در این سازمان در حال ظهور است و این تغییرات چه تاثیری در فرآیندهای توسعه‌یافتگی و یا به تعبیری، گذار از مدارهای توسعه نیافتگی کشور به سمت افق ایران ۱۴۰۴ خواهد داشت؟

سعی می‌شود برای تحلیل مساله، موضوع در چند پرده مختلف واکاوی شود:

پرده اول: ایجاد و توسعه سازمان برنامه کشور

پرده دوم: سازمان برنامه و بودجه بعد از انقلاب

پرده سوم: انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

پرده چهارم: برآمدن دولت تدبیر و امید و احیاء و تفکیک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به دو سازمان «امور اداری و استخدامی» و «برنامه و بودجه»

پرده پنجم: بازتعریف سازمان برنامه و بودجه با ساختار جدید

در بررسی اسناد و مدارک سازمانی و گزارش خبرگزاری‌ها و دیدگاه‌هایی که در خصوص این سازمان وجود دارد

شواهد و قرائن مختلفی در مورد ماهیت شکل‌گیری و ساختاری سازمان برنامه و بودجه یا مدیریت و برنامه‌ریزی وجود دارد. در ادامه سعی می‌کنم بخشی از این سوابق برگرفته شده از اسناد را مختصراً بیان کنم.

هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۳/۵ به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور، آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان را ابلاغ کرد. در ساختار جدید پیش‌بینی شده، بازسازی سازمان مدیریت در قالب چهار کارگروه اصلی شورای برنامه‌ریزی کشور و استان‌ها مصوب شده است.

سازمان برنامه و بودجه در سال ۱۳۲۷، با هدف نظارت بر اجرای برنامه اول توسعه تشکیل شد و بعدها به سازمان برنامه و بودجه تغییر نام داد و در دوران حیاتش «بودجه‌ریزی» بر «برنامه‌ریزی» در بسیاری سال‌ها غالب بوده است. قبل و بعد از انقلاب با تغییرات اسمی و ساختاری مواجه بوده است. با این وجود باید سیل تغییرات بعد از انقلاب را بسیار شدیدتر از قبل از انقلاب خواند. سال ۱۳۷۹ سازمان برنامه و بودجه و اداری و استخدامی تلفیق و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تشکیل شد. سال ۱۳۸۶ این سازمان منحل و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی شکل گرفت. این دو معاونت دوباره در سال ۱۳۹۳ با عنوان «سازمان مدیریت» تجمیع شدند. ساختمان بهارستان از زمان ایجاد تاکنون شاهد فراز و فرودهای سازمانی به نام برنامه و بودجه یا سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی بوده است. سازمانی تخصصی که مأموریت اصلی آن قرار بود موتور محرکه رشد و توسعه منطقه باشد؛ اما سوال اساسی این است که چنین سازمانی تا چه اندازه توانسته به مأموریت و شرح وظایف خود در مسیر برنامه‌های توسعه کشور، افق ۱۴۰۴، اقتصاد مقاومتی و اهداف دهه پنجم انقلاب و ترسیم شده برای گام دوم به صورت بهینه حرکت نماید؟

ارزیابی عملکرد این سازمان عریض و طویل با هزینه‌های اجرایی بالا که معمولاً به منظور برنامه‌ریزی در عرصه درآمد و هزینه استان‌ها، هماهنگی و برنامه‌ریزی جهت توسعه متوازن استانی، رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، هماهنگی دستگاه‌ها جهت ایجاد و گسترش محل‌های درآمدی جدید و کاهش هزینه‌ها ایجاد شده است، نیازمند نگرستن از چند پرده و منظر است.

پرده اول: ایجاد و توسعه سازمان برنامه کشور

با تصمیم به طراحی اولین برنامه هفت ساله توسعه در کشور در سال ۱۳۲۷ تأکید بر استقلال سازمان برنامه موقت و حفظ آن از سوی دولت وقت بود. در ابتدای برنامه نوشته شده: «لازم است ۱- سازمان مستقلی که تابع تحولات سیاسی نباشد، برای ابتکار و سرپرستی و نظارت در برنامه ایجاد شود... باید این سازمان از هر نوع عمل اجرایی مستقیم احتراز کند تا جنبه یک وزارتخانه یا یک دستگاه فوق وزارتخانه‌ها یا دولت مستقلی در داخل دولت پیدا نکند... باید بیشتر مداخله آن جنبه مطالعه و شور و نقشه‌کشی و تدوین مقررات و راهنمایی و هماهنگ کردن عملیات دستگاه‌های اجرایی و نظارت در اجرا و پرداخت هزینه باشد. عملیات اجرایی به‌عهده وزارتخانه یا بنگاهی

خواهد بود که تا کنون عملیات متشابه انجام می‌داده است. در مواردی که چنین دستگاہی وجود نداشته باشد، بنگاه مخصوص برای انجام این مقصود مجزا از سازمان ایجاد خواهد شد."

همچنین در برنامه مصوب، بیش از نیمی از مواد برنامه ناظر بر ایجاد نهادهای لازم برای هدایت، اجرا، نظارت، اصلاحات سازمانی، حقوقی، مالی و تسویه حساب‌های برنامه است. در ماده ۸ و ۹ برنامه پیش‌بینی شده است که سازمان مستقلی که دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی باشد، به اسم سازمان برنامه برای مراقبت و نظارت بر اجرای برنامه عمرانی کشور تاسیس شود. نکته مهم این است که مصوبه ۱۹ مرداد ۱۳۲۵ را می‌توان اولین پیشنهاد رسمی و مصوب برای ایجاد سازمان برنامه در ایران قلمداد کرد.

در توسعه سازمان برنامه نقش‌آفرینی ابوالحسن ابتهاج نظریه‌پرداز، مبلغ و معمار اصلی برنامه -ریزی در ایران قابل توصیف است. بر اساس قانون برنامه هفت‌ساله اول با پایان برنامه، دوران فعالیت سازمان برنامه به اتمام می‌رسید، ولی برای ادامه فعالیت سازمان برنامه، پیش‌بینی لازم در برنامه دوم صورت گرفت. بر اساس موادی در قانون برنامه هفت‌ساله دوم، سازمان برنامه مسوول اجرا و نظارت بر پیشرفت برنامه دوم شد و تشکیلات و موقعیت آن به شکل سابق باقی ماند و به‌طور مستقل و زیر نظر مدیرعامل به فعالیت خود ادامه داد. سازمان برنامه تا آن زمان از نظر ساختار سازمانی، مدیران متخصص و تیم کارشناسی ضعیف بود و در انجام مأموریت خود توانمندی لازم را نداشت. ابتهاج پس از شروع کارش تصمیم به توانمند کردن سازمان گرفت. از نخستین اقدامات او جهت فعال کردن سازمان برنامه، تاسیس دو دفتر فنی و اقتصادی بود. ابتهاج عقیده داشت که کارکنان این دو دفتر سازمان می‌بایست کارشناسان تراز نخست جهان، خواه ایرانی خواه خارجی باشند. در همین راستا، دومین اقدامی که ابتهاج به آن توجه و اهمیت ویژه‌ای داد، تشکیل یک تیم کارشناسی متخصص در سازمان برنامه بود و چون اعتقاد داشت که مدیران و کارشناسان سازمان باید از بهترین‌ها در جهان باشند، اقدامات گسترده‌ای به همین منظور انجام داد و در این زمینه موفقیت چشمگیری به‌دست آورد.

ابتهاج علاوه بر کارشناسان خبره خارجی، در مسافرت به خارج از کشور اقدام به تشویق و دعوت از جوانان تحصیل‌کرده ایرانی در دانشگاه‌های اروپا و آمریکا کرد. از صاحب‌نام‌ترین تحصیل‌کردگان ایرانی خارج از کشور که ابتهاج موفق به جذب آن‌ها در سازمان برنامه شد و یک تیم متخصص تقریباً ۲۰ نفره را تشکیل دادند، می‌توان از خداداد فرمانفرمایان، دکترای اقتصاد از دانشگاه استنفورد با گرایش برنامه‌ریزی اقتصادی در کشورهای در حال توسعه، رضا مقدم دکترای اقتصاد از دانشگاه استنفورد، منوچهر گودرزی دکترای مدیریت از دانشگاه پرینستون، عباس قزلباش دکترای اقتصاد ریاضی از آمریکا، فرهاد قهرمان دکترای اقتصاد کشاورزی از دانشگاه ویسکانسین، حسین علم دکترای اقتصاد از دانشگاه سیراکیوس، بهمن آبدیان دکترای اقتصاد با گرایش برنامه‌ریزی کلان از هندوستان، عبدالمجید مجیدی دکترای حقوق از پاریس، محمد صفی‌اصفیا دکترای معدن از پاریس و عضو هیات علمی دانشگاه تهران و مهدی سمیعی لیسانس حسابداری از موسسه حسابداران خبره لندن نام برد.

ابتهاج که همواره اجرای یک برنامه را کلید شکستن دور باطل فقر و قرارگرفتن اقتصاد ایران در مسیر رشد و توسعه اقتصادی می‌دانست، حالا با اجرای دو برنامه که یکی از آن‌ها با مدیریت او اجرا شده بود، بهبود اقتصادی

قابل لمسی ایجاد نکرده بود و برای بارور شدن پروژه‌های اجرا شده برنامه، احتیاج به زمان، اعتبارات بیشتر و اجرای پروژه‌های تکمیلی داشت. این وضعیت باعث تسلط دولت بر سازمان برنامه شد که آن را رقیب خود در امور کشور می‌دانست. دولت منوچهر اقبال طی سال‌های ۳۶ تا ۳۹ برای ادامه برنامه عمرانی که با مشکل کمبود اعتبارات روبه‌رو شده بود، با تهیه لایحه‌ای در ۲۶ بهمن ۱۳۳۷، تغییر ساختار سازمان برنامه را در دستور کار قرار داد و با تصویب لایحه دولت در مجلس، سازمان برنامه زیر نظر نخست‌وزیر قرار گرفت و مدیرعامل آن قائم‌مقام نخست‌وزیر شد. همزمان با این تحول ساختاری مقرر شد اصلاحاتی در ارکان سازمان برنامه و تغییراتی را در فعالیت‌های آن که به شدت درگیر کارهای اجرایی شده بود، ایجاد کند.

تغییرات و اصلاحات فوق عبارت بودند از تبدیل سازمان برنامه به اتاق فکر و کمیسیون برنامه‌ریزی، واگذاری کارهای اجرایی به وزارتخانه‌ها، مرخص کردن شرکت‌های مشاور خارجی، ایجاد شرکت‌های مشاور ایرانی و تامین نیروی انسانی متخصص برای وزارتخانه‌ها و سازمان‌هایی که کارهای اجرایی را انجام می‌دادند.

در ماه‌های آخر برنامه چهارم، به منظور هماهنگ کردن برنامه و بودجه و هدایت بهتر اقتصاد کشور در تاریخ ۵ اسفند ۱۳۵۱ قانون برنامه و بودجه کشور به تصویب مجلسین رسید. قانون برنامه و بودجه کشور دو رکن داشت. رکن اول آن شورای اقتصاد بود که تشکیل می‌شد از وزرای دارایی، اقتصاد، کار، کشاورزی، تعاون و وزیر مشاور. رکن دوم آن، سازمان برنامه و بودجه بود که موسسه‌ای بود دولتی و رییس آن توسط نخست‌وزیر انتخاب شده و سمت وزیر مشاور داشت. در این قانون پیش‌بینی شده بود سازمان برنامه و بودجه زیر نظر نخست‌وزیر فعالیت کند و وظایف آن تهیه برنامه‌های عمرانی و تهیه و تنظیم بودجه کل کشور باشد. بدین ترتیب سازمان برنامه از یک سازمان موقتی که برای نظارت بر اجرای اولین برنامه عمرانی هفت‌ساله ایجاد شده بود به یک سازمان دائمی در راس امور اقتصادی کشور تبدیل شد.

سازمان برنامه از سال ۱۳۵۰ اقدام به تاسیس دفتر برنامه‌ریزی در چهار منطقه ۶، ۹، ۱۰ و ۱۱ کرد و مقدمات تاسیس دفاتر برنامه‌ریزی در هفت منطقه دیگر از مناطق یازده‌گانه کشور را مهیا کرد. در سال ۱۳۵۱ با کنار گذاشته شدن برنامه ملی - منطقه‌ای براساس منطقه‌بندی یازده‌گانه کشور، دفاتر برنامه‌ریزی در مرکز ۱۴ استان و فرمانداری کل، دایر شد و در سال ۱۳۵۲، دفاتر برنامه‌ریزی در کلیه ۲۳ استان کشور در آن زمان تاسیس شد. از ابتدای شروع برنامه پنجم عمرانی با تغییر نام سازمان برنامه به سازمان برنامه و بودجه، دفاتر برنامه‌ریزی استان‌ها، شعب سازمان برنامه و بودجه در مرکز استان‌ها شدند و وظایف سازمان را در استان‌ها برعهده گرفتند.

دفاتر سازمان برنامه و بودجه پس از استقرار در مراکز استان‌ها، فعالیت‌های خود را شروع کردند. مهم‌ترین فعالیت این دفاتر انجام مطالعات برای تهیه آمار و اطلاعات نسبتاً جامعی از کلیه منابع اقتصادی و اجتماعی استان‌ها بود. حاصل این مطالعات منطقه‌ای، تهیه شناسنامه استان‌ها، شامل مشخصات منابع طبیعی، آب و هوا، جمعیت و وضعیت موجود کلیه بخش‌های اقتصادی است. براساس این آمار و اطلاعات جمع‌آوری شده، دفاتر سازمان برنامه و بودجه در استان‌ها در فاصله زمانی سال‌های ۱۳۵۴ تا ۱۳۵۶ اقدام به تهیه برنامه توسعه منطقه‌ای در سطح استان محل استقرار خود کردند. عنوان این برنامه‌ها «برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی استان» بود و بیشتر برای

اجرا در برنامه ششم توسعه اقتصادی در نظر گرفته شده بود. اسناد این برنامه‌ها توسط سازمان برنامه و بودجه منتشر شده است.

سال پایان برنامه پنجم یعنی ۱۳۵۶ و سال شروع برنامه ششم یعنی ۱۳۵۷ با تحولات اجتماعی - سیاسی و حوادث قبل از پیروزی انقلاب اسلامی همراه شد و به همین دلیل برنامه ششم عمرانی فرصت اجرا پیدا نکرد. تغییر پبایی دولت‌ها یا به تعبیر دیگر پنج دولت در مدت ۱۷ ماه به تغییر پبایی رییس سازمان برنامه انجامید. در این مدت سازمان برنامه ۵ رئیس به خود دید و مهران، آخرین رییس سازمان برنامه قبل از انقلاب بود.

پرده دوم : سازمان برنامه و بودجه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

سوابق منتشره در زمینه جایگاه این سازمان بعد از انقلاب اسلامی نیز نمایانگر تغییرات گسترده است. در ابتدای انقلاب با تشکیل دولت موقت از سوی مهندس بازرگان، ابتدا علی‌اکبر معین‌فر دارای مدرک کارشناسی ارشد راه و ساختمان از دانشگاه تهران به سمت ریاست سازمان برنامه انتخاب شد. دوره ریاست او حدود ۷ ماه طول کشید و در مهرماه ۱۳۵۸ عزت‌الله سحابی دارای مدرک کارشناسی ارشد از دانشگاه تهران جانشین معین‌فر شد و حدود ده ماه رییس سازمان برنامه بود و در تیرماه ۱۳۵۹ موسی خیر دارای مدرک کارشناسی ارشد الکترونیک به ریاست سازمان برنامه انتخاب شد و کمتر از یک‌سال در این سمت حضور داشت.

البته در سال ۱۳۶۰ برخی جریان‌ها به دنبال انحلال سازمان برنامه بودند و می‌خواستند سازمان را به یک دفتر یا گروه در محل نخست وزیری وقت تشکیل دهند و کار بودجه را در آنجا متمرکز کنند، ولی پس از تجربه کوتاهی شهید رجایی متوجه این نکته شد که زمان جنگ و مشکلات عدیده عظیم، موقع مناسبی برای این گونه اقدامات نیست. دولت شهید رجایی دکتر محمدتقی بانکی را مامور بازسازی سازمان برنامه کرد. او حدود ۳ سال در سمت مدیرعامل سازمان برنامه فعالیت کرد. در دوران مدیریت محمدتقی بانکی، تشکیلات سازمان برنامه کمی انسجام خود را بازیافت و فعالیت‌های آن گسترش یافت. در همین دوران و با وجود جنگ تحمیلی سازمان اقدام به تهیه اولین برنامه توسعه پس از انقلاب کرد. این برنامه در سال ۱۳۶۱ برای اجرا در دوره پنج ساله ۶۶ - ۱۳۶۲، تهیه و به تایید شورای اقتصاد و به دنبال آن در تیرماه سال ۱۳۶۲ به تصویب هیات دولت رسید و آماده تقدیم به مجلس شد.

این برنامه پس از طرح در مجلس شورای اسلامی و انجام بررسی‌های مقدماتی بنا به مجموعه شرایط کشور در آن دوران متوقف ماند و به تصویب مجلس نرسید و امکان اجرا نیافت. این برنامه، بعدها به برنامه صفر توسعه معروف شد. از شمار نکات مهم این برنامه، تدوین برنامه بازسازی مناطق جنگی بود.

سال ۱۳۶۳، سازمان برنامه و بودجه به وزارت برنامه و بودجه تغییر وضعیت داد و مسعود روغنی زنجانی دارای مدرک کارشناسی ارشد اقتصاد از امریکا توسط نخست وزیر وقت به سمت قائم مقام نخست‌وزیر در سازمان

برنامه منصوب شد. انتصابی که به رغم ایجاد تغییر و تحولات گسترده در سازمان برنامه و تغییر دولت‌ها، بیش از ۱۳ سال دوام آورد. پس از حدود ۸ ماه فعالیت روغنی زنجانی در سمت قائم مقامی نخست وزیر، در ۱۳۶۴ به عنوان اولین وزیر برنامه و بودجه انتخاب شد و در این سمت تا ۱۳۶۸ فعالیت کرد. در دوران وزارت روغنی زنجانی یک تیم اقتصادی منسجم از هواداران اقتصاد آزاد در سازمان برنامه شکل گرفت که توانست توانمندی خود را در شناخت عملکرد اقتصاد ایران نشان دهد. این گروه هوادار اقتصاد بازار، با مطالعه اقتصاد ایران و تئوریزه کردن پیچیدگی‌های آن براساس اصول علم اقتصاد و پیش‌بینی‌های قابل قبول خود از عملکرد اقتصاد ایران توانست شرایط و زمینه تغییر وزارت برنامه و بودجه به سازمان برنامه و خیزش آن به راس اقتصاد ایران را هموار کند.

با یک دست کردن تیم رهبری سازمان برنامه و هماهنگ شدن تیم اقتصادی دولت اول سازندگی با آن، آمادگی و شرایط لازم برای سازمان برنامه جهت مدیریت دوران گذار اقتصاد به شدت دولتی شده و به شدت آسیب دیده از جنگ به سمت اقتصاد بازار مهیا شد.

پس از خاتمه دوره دولت سازندگی، پس از انتخابات خرداد ۱۳۷۶، دولت اصلاحات سرکار آمد و در پی آن محمد علی نجفی دانشجوی دکترای ریاضی از دانشگاه M,I,T آمریکا در اول شهریور سال ۱۳۷۶ به سمت رییس سازمان برنامه انتخاب شد. پس از خاتمه برنامه دوم، در دوران ریاست محمد علی نجفی، برنامه سوم توسعه اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی توسط کارشناسان سازمان برنامه تهیه شد.

در سال ۱۳۷۹ سازمان اداری و استخدامی و برنامه و بودجه در یکدیگر ادغام شدند و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی را شکل دادند. سال ۱۳۷۹، دولت با استناد به لزوم کوچک‌سازی دولت و تجمیع تصمیم‌گیری‌ها در حوزه‌های مرتبط با این دو سازمان رای به ادغام این دو و تشکیل سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی داد اما در عمل این سازمان عمر چندان طولانی‌ای نداشت و در حیات خود با انحلال روبه‌رو شد.

با ادغام سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور استخدامی کشور، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ایجاد شد. با این ادغام حوزه فعالیت سازمان گسترش بیشتری پیدا کرد و علاوه بر تخصیص اعتبارات، تخصیص بخش بزرگی از نیروی کار بخش دولتی اقتصاد کشور را نیز برعهده گرفت. این امر عمدتاً برای پیشبرد سریع‌تر اصلاح ساختار دولت و همچنین پیاده‌سازی بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد صورت گرفت، اما مخالفان بسیاری نیز داشت، مخالفانی که معتقد بودند نباید سازمانی تخصصی و کارشناسی با بزرگ شدن وظایف اصلی‌اش تحت شعاع کارهای دیگر قرار گیرد.

در خرداد سال ۱۳۷۹ محمدرضا عارف دکتری برق از آمریکا توسط رییس دولت اصلاحات به ریاست سازمان برنامه منصوب شد که تا پایان دولت اول اصلاحات در این سمت باقی ماند. پس از انتخابات خرداد ۱۳۸۰ و تشکیل دولت دوم اصلاحات، محمد ستاری‌فر با تحصیلات دکتری اقتصاد با گرایش برنامه‌ریزی و توسعه در آمریکا به ریاست سازمان برنامه انتخاب شد. در سال پایانی برنامه سوم سال ۱۳۸۳ اولین تولید سازمان مدیریت

و برنامه‌ریزی یعنی برنامه چهارم توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی تهیه شد. این برنامه با رویکردی متفاوت نسبت به برنامه‌های قبلی، برای اجرا در یک دوره پنج‌ساله ۱۳۸۸-۱۳۸۴ تهیه و به هیات دولت ارائه شد.

برنامه چهارم توسعه در اسفند ۱۳۸۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. سال ۱۳۸۳ محمد ستاری فر از ریاست سازمان کناره گرفت و معاون اقتصادی او، حمیدرضا برادران شرکا دکتری اقتصاد از دانشگاه فلوریدای آمریکا به سمت ریاست سازمان برنامه انتخاب شد که تا پایان عمر دولت دوم اصلاحات، سازمان برنامه را اداره کرد.

پرده سوم: انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

یکی از اقدامات محمود احمدی‌نژاد در زمان روی کار آمدن، انحلال یا تعطیلی سازمان برنامه و بودجه کشور بود. دولت نهم ابتدا در آبان ۱۳۸۶ شعبات استانی سازمان برنامه را از آن جدا و به استانداران سپرد و در ۱۸ تیرماه ۱۳۸۶ کل سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی را منحل و به فعالیت آن خاتمه داد. بعد از انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، محمود احمدی‌نژاد در نهاد ریاست جمهوری دو معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و معاونت سرمایه انسانی و توسعه مدیریت را تشکیل داد که اولی نقش و وظایف سازمان برنامه و بودجه سابق و دومی نقش سازمان امور اداری و استخدامی سابق را برعهده داشتند.

احمدی‌نژاد در سفر استانی خود در قزوین اعلام کرد که آن فکر، الهام‌گرفته از اندیشه‌های شهید رجایی بوده است. اما پای آمریکایی‌ها هم به این ماجرا کشیده شد، چه آنکه احمدی‌نژاد گفت: سازمان برنامه توسط آمریکایی‌ها در سال ۱۳۲۸ تأسیس شد و بالطبع چون توسط آمریکایی‌ها تأسیس می‌شود، بنابراین در جهت پیشبرد اهداف آنان هم بوده است. افرادی که در سازمان برنامه کار می‌کردند بسیاری از آن‌ها انسان‌های پاکی بودند، اما مبنای برنامه‌ریزی سازمان برنامه وارداتی، اقتباسی بود از غرب و از آن سوی مرزها منتقل می‌شد. بالطبع وقتی سازمانی توسط آمریکایی‌ها ایجاد می‌شود، اهداف آن به جز نابودی اقتصادی و جلوگیری از رشد و توسعه کشور چیز دیگری نبوده است. احمدی‌نژاد در سخنرانی‌های خود پیرامون انگیزه‌اش از انحلال سازمان برنامه و بودجه ادامه می‌دهد: از دل این سیاستگذاری‌ها بود که شش برنامه خانمان‌برانداز طاغوت درآمد که یکی از آن‌ها باعث نابود شدن کشاورزی خودکفای ایران و نیز آسیب زدن به فرهنگ آرمانی ملت ما و به ذلت کشیدن ملت ایران در برابر قدرت‌های جهانی بود.

در زمان احمدی‌نژاد دلایل زیر برای انحلال و تعطیلی سازمان مدیریت کشور مطرح شد:

- سازمانی آمریکایی است و قصد آن تخریب نظام برنامه‌ریزی و عقب‌نگهداشتن کشور است.

- وجود بوروکراسی پیچیده و طولانی شدن فرایند برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی و در نتیجه اتلاف منابع مالی کشور و کاهش سطح انعطاف‌پذیری در تصمیم‌گیری‌های اساسی برای توسعه کشور

- سنتی عمل کردن سازمان مدیریت و عدم درک درست سازمان مدیریت از شرایط روز اقتصاد ایران / گفته شده که متأسفانه مدیران سازمان مدیریت، هیچ‌گاه درک درست و جدیدی از شرایط پس از انقلاب نداشتند و با همان عینک سیاسی و سنتی قبل از انقلاب به قضایا نگاه می‌کردند.

- وجود روابط به جای ضوابط و تمرکزگرایی و رابطه‌گرایی در تخصیص منابع ملی به استان‌های محروم و کم‌برخوردار

- شکل‌گیری کانون‌های فساد مالی در تخصیص منابع استانی و پروژه‌ها در دولت و نمایندگان مجلس
- تبدیل شدن سازمان به عامل سوم تصمیم‌گیری در کنار وزارت اقتصاد و بانک مرکزی برای اخذ تصمیمات مهم و بروز ناهماهنگی مدیریتی در اقتصاد کشور

"انحلال نظام تدبیر" عنوان کتابی است که به اهتمام دکتر فتح‌اله آقاسی‌زاده منتشر شده است. این کتاب به‌طور اختصاصی به پرونده انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در دوره دولت نهم پرداخته است و ابعاد و زوایایی از موضوع را بررسی و پیش‌چشم پژوهندگان حوزه مدیریت و برنامه‌ریزی نهاده است. فتح‌اله آقاسی‌زاده مولف کتاب در بررسی پرونده انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مواردی را بیان داشته که در این پرونده، چند گزاره جدی و قابل‌تأمل است:

"احمدی نژاد به اتکای سوابق و تجاربش مایل بود این سازمان، در زمان ریاست جمهوری اش کوچک و کوچک‌تر شود. به نظر می‌رسد احمدی نژاد این سازمان را مخمل توسعه کشور می‌دانست.

احمدی نژاد شخصا خود را واجد نگرش‌های لازم برای سکان‌داری برنامه و بودجه می‌دانست و ضرورتی نمی‌دید سازمان مستقلی برای برنامه و بودجه وجود داشته باشد یا حداقل برای احمدی نژاد برنامه و بودجه‌ای مستقل بنویسد.

از منظر احمدی نژاد و به اتکای قانون اساسی، اختیار برنامه و بودجه در دستان رئیس‌جمهور بوده و سازمان برنامه و بودجه موظف به اجرای مدل رئیس‌جمهور است.

احمدی نژاد برای اجرای مقاصدش، ترجیح داد سازمان را به معاونت تبدیل کند و سطح و هدف آنرا از راهبری توسعه به کارگزاری توسعه منطبق بر دیدگاه رئیس‌جمهور تغییر و تقلیل دهد.

احمدی نژاد سازمان را مخمل اهدافش تلقی می‌کرد و کارگزاران آن سازمان را مومن به مدلش تشخیص نمی‌داد یا به آن‌ها اعتماد نداشت. برای همین ترجیح داد در پناه یک فضاسازی ارزشی و ایدئولوژیک، به تخریب سازمان یا تقلیل ارزش آن بپردازد و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی را جایگزین آن نماید.

در این کتاب تفکر احمدی نژاد در انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی رازآلود، فاقد صداقت و واجد دو انتقاد بزرگ بوده است:

اول اینکه ایشان و همراهانش با سوار شدن بر امواج انقلابی‌گری، مدل‌شان را اجرا کردند که به‌نظر من این از منظری آرمانی، صادقانه نبود. طرح اتهاماتی چون سازمان غیرانقلابی یا آمریکایی منصفانه هم نبود. احمدی‌نژاد خیلی ساده می‌توانست انحلال این سازمان را اعلام کند و ضرورتی برای آن ادبیات‌سازی‌ها نبود. او به‌واسطه فضای مویذ آن سال‌ها و پشتیبانی‌های مستحکم غیر قابل‌خدشه، می‌توانست خیلی ساده و رو راست بگوید من خودم مایلیم حوزه برنامه و بودجه را راهبری و مدیریت کنم.

انتقاد دوم اینکه احمدی نژاد در ساختن بنای جایگزین، هیچ اهمیتی مصروف نکرد و عملاً با گماردن چهره فاقد پارادایم روشنی چون ابراهیم عزیزی، اندازه و محتوای معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی را به کمترین حد ممکن در ساختار اداری ایران تقلیل داد. حق این بود که از تغییر سازمان یا انحلال آن، اتاق فکر و اندیشه‌ای حداقل در قوه مجریه شکل گیرد، اما قطعاً احمدی نژاد برای این کار هیچ گامی برنداشت و این در حالی بود که او ادعای تشکیل اتاق فکر و اندیشه را داشت. اقدام احمدی نژاد اگر عالمانه و هوشمندانه مدیریت می‌شد و اگر او خود به آرمان‌هایش مومن می‌بود و آرمان‌ها را به‌عنوان ابزار و پوسته تبلیغاتی اقداماتش به کار نمی‌بست، می‌توانست اقدام مبارکی باشد.

گرچه بعداً مصاحبه با مرتضی الویری که ۴ سال معاون سازمان برنامه و بودجه در زمان نخست‌وزیری میرحسین موسوی بوده است روشن ساخت که اساساً هیچ‌گاه بحث انحلال مطرح نبوده و فقط بحث بر سر اصلاح ساختار بوده است. او اظهار داشت که " ... من در زمان شهید رجایی و در مجلس اول شورای اسلامی رئیس کمیسیون صنایع و معادن بودم، در عین حال در مورد بسیاری از فعالیت‌های شهید رجایی به دلیل رفاقت و نزدیکی که با ایشان داشتم مطلع بودم و در جریان تفکرات و تصمیم‌های ایشان بودم. مطلقاً شهید رجایی معتقد به انحلال سازمان مدیریت نبود و به طور قطع اعلام می‌کنم که این یک تهمت به شهید رجایی است و ایشان هرگز به دنبال انحلال سازمان مدیریت نبودند. در یک مقطعی تعویض مدیریت صورت گرفت و آقای خیر به ریاست این سازمان برگزیده شد و بعد از ایشان هم دکتر بانکی رئیس سازمان برنامه و بودجه شد. در هیچ مقطعی بحث تعطیلی سازمان مدیریت نبود. من تصور می‌کنم که آقای احمدی‌نژاد برای گریز و فرار از تبعات این اشتباه بزرگ خود سعی کرده پای شخصیت وزین و بزرگی چون شهید رجایی را به این ماجرا بکشاند."

الویری در آن مصاحبه آشکارا بیان کردند که انحلال سازمان عملی است اما غیرمنطقی و ناعادلانه است. عملی از این بابت که خوب می‌بینید این کار را انجام دادند. به اعتقاد من این کار غیر قانونی بود، چرا که سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هم نامش در قانون اساسی آمده و در بسیاری از قوانین کشور ما این سازمان به عنوان یک دستگاه اجرایی و برنامه‌ریز مستقل وجود داشته است. اما این تصمیم غیرمنطقی است از این حیث که وقتی این سازمان که باید ناظر بر تشکیلات دستگاه‌های اجرایی از جمله ریاست جمهوری باشد، زیر نظر رئیس‌جمهور قرار می‌گیرد همه هزینه‌های انجام شده که طبق نظر رئیس‌جمهور و سلیقه معاونان انجام می‌شود، همگی مهر تأیید می‌خورد.

در آن زمان که من معاون سازمان برنامه و بودجه بودم، ریاست جمهوری پیشنهاداتی را به سازمان برنامه ارائه می‌داد، اما مورد موافقت سازمان قرار نمی‌گرفت. انحلال سازمان برنامه و بودجه و ایجاد یک معاونت کوچک و گوش به فرمان رئیس‌جمهور در واقع واگذار کردن کلیه تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی از یک سازمانی با چند صد نفر کارشناس با تجربه، به شخص آقای احمدی‌نژاد است که نه بر مبنای نظر کارشناسی بلکه بر مبنای مرید و مرادی زیر نظر ایشان کار می‌کند.

آسیب‌های انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به کشور چگونه بود؟

در این زمینه دیدگاه‌های مختلفی بیان شده است، اما به طور خلاصه بر اساس اظهارات صاحب‌نظران انحلال سازمان آسیب‌هایی به شرح زیر به کشور وارد ساخت:

افزایش قیمت پروژه‌های سرمایه‌گذاری به دلیل کاهش شدید مطالعات کارشناسی در مرحله نیازسنجی، تصویب و اجرا

تضعیف استقلال نهاد برنامه‌ریزی و بودجه و تبدیل نهاد برنامه‌ریزی از نهادی اثرگذار و تصمیم‌ساز به نهادی اثرپذیر و صرفاً مجری دستورات

تزلزل فرصت بازگشت به ریل برنامه‌های توسعه و تشدید فرآیند گریز از برنامه در سال‌های بعد و اخذ تصمیمات خلق الساعه و روزمرگی

از بین رفتن نظام نظارتی بر فعالیت پروژه‌ها

افت شدید امکان ارزشیابی فعالیت‌های اقتصادی کشور، زیرا که تنها دستگاهی که متولی این کار بود و طبق قانون مصوب ۱۳۵۱ باید چهار عمل اصلی برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی، نظارت و ارزشیابی را انجام دهد، سازمان برنامه و بودجه بود. احمدی‌نژاد سازمانی را منحل کرد که این ۴ کار مهم را انجام می‌داد و نتیجه این شد که خسارت‌های بسیار سنگینی به کشور وارد شد.

افزایش نقدینگی و تورم، ۳۰۰ میلیارد دلار مصارف ارزی در مقابل متوسط ۶ درصد رشد اقتصادی، نتیجه تعطیلی مغز اقتصادی کشور است.

الویری در زمینه خدمات سازمان مدیریت بیان داشته است که سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی از زمان تأسیس دو بار با چالش جدی مواجه شد که هر دو بار هم در زمان‌هایی بود که قیمت نفت بالا رفت و کشور با دلارهای فراوان نفتی مواجه شد. یک بار سال ۵۳ در زمان شاه بود. شاه با افزایش دلارهای نفتی به جای این که این درآمدها را صرف اصلاح ساختارها و کارهای زیربنایی کند می‌خواست آن را صرف امور غیرضروری کند و در این راه سازمان برنامه و بودجه را مانع دید. شاه در این زمان به انتقاد از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی پرداخت و گفت یک مشت

کمونیسست آنجا جمع شده و چوب لای چرخ می کنند. تا جایی که در نهایت رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی را تغییر داد. در اوایل ریاست جمهوری احمدی نژاد هم مجدداً با دلارهای نفتی فراوان مواجه شدیم. باز هم دولت برای صرف این بودجه با مانع سازمان مدیریت مواجه شد. این بار گفتند کارشناسان آمریکایی آنجا همه کاره اند. با این تفاوت که این بار کنار گذاشته شدن رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کافی نبود و کل سازمان منحل شد. این سازمان منحل شد تا دست دولت در هزینه کردن ها باز شود. دولت بنا دارد که حساب دهی و کنترل و قابل محاسبه بودن بودجه امکان پذیر نباشد، به همین دلیل رئیس دولت نهم می گوید، می خواهد کاری کند بودجه یک دفترچه کوچک و قابل حمل در جیب برای هر ایرانی باشد.

پرده چهارم: دولت تدبیر و امید و احیاء و تفکیک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به دو سازمان «امور اداری و استخدامی» و «برنامه و بودجه»

سال ۱۳۹۳ با روی کار آمدن دولت روحانی عنوان ساختمان معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری تغییر کرد تا تحقق یکی دیگر از وعده های رئیس جمهور روحانی نیز نمایان تر شود. عنوان سازمان مدیریت و برنامه ریزی روز شنبه ۱۳ دی ماه ۱۳۹۳ بر پیشانی ساختمان قدیمی این سازمان در میدان بهارستان نشست تا پس از حدود ۷ سال این سازمان دوباره احیا شود. در همین خصوص رییس جمهوری در حکمی، دکتر محمدباقر نوبخت را به عنوان معاون رییس جمهور و رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور منصوب کرد.

اما به دنبال آن درست یکسال پس از احیای سازمان مدیریت و برنامه ریزی در دولت اول تدبیر و امید در سال ۱۳۹۵ شورای عالی اداری در جلسه ای حکم به تفکیک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور داد، تا براساس این مصوبه دو سازمان «امور اداری و استخدامی» و «برنامه و بودجه» ایجاد شود. انحلال سازمان مدیریت برای دومین بار در طول تاریخ انقلاب اتفاق می افتد و این بار در ادامه برنامه های دولت برای اصلاح نظام مدیریت و ساختار اداری و استخدامی کشور و به ویژه ساماندهی نظام حقوق و دستمزد صورت می گیرد.

اما به دلیل کاهش توانمندی علمی و تخصصی و تجربی سازمان در دوران احمدی نژاد عملاً در دوره اول دولت تدبیر و امید نتوانست نقش پررنگی در معادلات برنامه ریزی و بودجه بندی کشور بر عهده داشته باشد و به دلیل فاصله گرفتن از جریان اندیشه و تفکر در آن حیث توانمندی اندیشه ای و نگاه توسعه ای در تراز بالایی قرار نداشت و گواه این وصف اینکه غالب مدیران میانی و در مواردی خاص، معاونان سازمان با نگاه مدیریتی عملیاتی و اداری و با کارکرد و ستادهای مکانیکال، تعریف و چینش شده بودند.

پرده پنجم: باز تعریف سازمان برنامه و بودجه با ساختار جدید

هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۳/۵ به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور، آیین نامه اجرایی شورای برنامه ریزی

و توسعه استان را ابلاغ کرد. در ساختار جدید پیش‌بینی شده، بازسازی سازمان مدیریت در قالب چهار کارگروه اصلی شورای برنامه‌ریزی کشور و استان‌ها مصوب شده است. یعنی کارگروه:

الف: کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری

ب- کارگروه زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری، و آمایش سرزمین و محیط زیست

پ- کارگروه اجتماعی، فرهنگی، سلامت، زنان و خانواده

ت- کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری

دبیر کارگروه الف و ب رئیس سازمان برنامه و بودجه استان است و دبیر کارگروه ب- رئیس سازمان مسکن و شهرسازی و دبیر کارگروه پ نیز مدیر کل امور اجتماعی و فرهنگی معاونت سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری است.

در تبصره سوم آمده است: با ابلاغ این آیین‌نامه، ایجاد و برگزاری هرگونه کارگروه، ستاد، کمیته، کمیسیون، شورا و عناوین مشابه در موضوعات وظایف شورا و کارگروه‌های ذیل آن توسط مقامات و دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی به جز در موارد مصرح در قوانین در سطح استان و شهرستان مجاز نخواهد بود.

با ابلاغ چنین ساختاری چند سوال نیازمند بررسی بیشتر هستند:

بررسی تغییرات تاریخی ایجاد و توسعه و انحلال چنین سازمانی حاوی چه درس‌هایی برای مدیریت توسعه کشور هست؟

آیا تجربه ۵ برنامه قبل و ۶ برنامه بعد از انقلاب و واگذاری اختیارات وسیع به یک دستگاه در چهار عمل اصلی یعنی: برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی، نظارت و ارزشیابی کاری عقلانی است؟

آیا تجربه ضعیف برنامه‌ریزی و توسعه نیافتگی اقتصاد کشور در بسیاری از شاخص‌های ملی، استانی و بومی ناشی از بدکنشی چنین ساختاری نبوده است؟

آیا واگذاری چنین قدرتی به یک نهاد در کشوری که در آن اقتصادش به شدت سیاست‌زده است می‌تواند موجب رهایی کشور از مدارهای وابستگی درونی و بیرونی باشد؟

آیا تجمیع چنین قدرتی در سطح ملی و استانی در یک دستگاه موجب ترویج فساد و اندیشه خاصی در فرآیندهای توسعه کشور نخواهد شد؟

آیا جایگاه و کارکردهای ساختار کنونی استانداری و معاونت‌های وابسته یعنی معاونت اقتصادی، معاونت عمرانی، معاونت توسعه منابع، معاونت سیاسی و اجتماعی و معاونت امنیتی و انتظامی تضعیف نشده است؟

به راستی آیا تغییرات به عمل آمده در دو دولت تدبیر و امید برای حل مشکلات ساختاری و محتوایی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مبتنی بر یک اجماع نخبگان و صاحب‌نظران بوده است یا صرفاً حل بعضی از مشکلات دستگاه‌های اجرایی کشور؟ آیا چنین تغییری رویکردی استراتژیک داشته یا اینکه رویکردی مقطعی و موضعی؟

برخی نیز این سوال را مطرح می‌کنند که در زمان وجود سازمان مدیریت، دولت‌ها چند درصد از برنامه و قوانین برنامه را اجرایی می‌کردند؟ لذا مشکل بود و نبود اسمی یک سازمان نیست و مشکل سیاست‌های پولی ما، استقلال یا عدم استقلال بانک مرکزی نیست. مشکل جای دیگری است. مشکل عدم اجرای سیاست‌های اقتصادی در نظام پولی و ارزی است. لذا از نظر آنان تفاوت‌هایی بین سازمان مدیریت و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهور وجود ندارد، فقط نام‌ها تغییر کرده‌اند.

به هر حال سوالات فوق نشان دهنده آن است که کارایی و اثربخشی سازمان برنامه و بودجه وابسته به عوامل دیگری به‌ویژه مسایل سیاسی و ناهماهنگی سه قوه مجریه، قضائیه و مقننه و نهادها و مکانیزم‌های تنظیم‌کننده آن‌هاست. بدیهی است برای بهره‌گیری از این تجربه معظم تاریخی نیاز است مجدداً جایگاه و ماهیت این سازمان در تعامل با نظام برنامه‌ریزی کشور مورد بازبینی بیشتر قرار گرفته و از تصمیم‌های عجولانه و سست بنیاد خودداری شود. به طور کارشناسی و اندیشمندانه -ای فتح الله آقاسی در کتاب "انحلال نظام تدبیر" در مورد علل به نتیجه نرسیدن تلاش‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سخن گفته است. از نظر ایشان کارآمدی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، همین‌طور کارآمدی دولت و حکومت ما مستلزم طراحی منظومه‌ای منسجم از نظام تدبیر است. نظام تدبیر ما به شدت مخدوش و متزلزل است. این نکته‌ای است که بسیاری از اندیشمندان ما چون رنانی، ستاری‌فر، نیلی، مردوخ و مرحوم عظیمی بنوعی صریح بدان اشاره کرده بودند و این روزها نیز با نومی‌دی از آن سخن می‌گویند. سازمان برنامه یک نماد و یک جزء از نظام تدبیر است، اما برای نیل به یک حکومت مدبرانه و حکمرانی خوب، به الزاماتی نیاز است که یکی از آن‌ها هم راستایی دولت و نظام است. همین‌طور هم راستایی مجلس و مردم با روح برنامه‌ای، ضروری است. به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین راهکارها جلوگیری از انحراف برنامه‌های بالادستی و نظارت دقیق است که وضعیت اقتصاد ایران را به سمت ثبات و آرامش، هماهنگی و برنامه‌ریزی منسجم برای برقراری تعادل میان بخش‌های مختلف و هم راستا ساختن حرکت دستگاه‌های متعدد اجرایی می‌برد و این مهم با احیاء سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی امکان‌پذیر خواهد بود و این نکته را نباید فراموش کرد که وجود سازمان برنامه و بودجه زمانی می‌تواند در کشوری دارای ارزش و رسالتی خاص باشد که نظام تدبیر آن جامعه توانایی پذیرش وجود چنین سازمانی را داشته باشد.

منظور از نظام تدبیر قوای سه‌گانه در کشور، تمام دستگاه‌های دیوان سالاری شامل دستگاه‌های اجرایی و دستگاه‌های تصمیم‌گیر و نیز قانون اساسی کشور است. این نظام تدبیر باید نیازشان به سازمان مدیریت و

برنامه‌ریزی جدی باشد و برای آن اهمیت قائل باشند. متأسفم که بگویم نظام و دولت در ایران در مقاطعی هم‌راستا نبوده و نیستند. این عدم هم‌راستایی، مدیریت و برنامه‌ریزی را خنثی ساخته است. بعلاوه مجلس و نظام برنامه نیز با هم، هم‌راستا نیستند. متأسفانه باید گفت شرایطی پدید آمده است که انرژی‌ها تحلیل می‌رود و علی‌رغم اینکه چراغ اتاق‌های سازمان برنامه و دیگر دستگاه‌ها تا پاسی از شب روشن است، اتفاقات مثبت به سختی و صعوبت رخ می‌دهد. در یک کلمه ما باید فکری به حال افکار و ساختارهای مان بکنیم. یکی از راه‌حل‌ها، ایجاد ساختارهای اندیشمند و متفکر برای پایش حرکت کند و بطئی توسعه کشور و اداره گران کشور است که سازمان برنامه و بودجه می‌تواند یکی از این ساختارها باشد.

